بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2024/HC-B12/41
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅި ފަރާތް:** އަޙްމަދު އަޝްރަފް / ކޮއިމާގެ، ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ޖިނާއީ އަމުރު (ބަންދުން ދޫކޮށްލުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 11 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1446 / 14 އޮކްޓޫބަރު 2024

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 22 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1445 / 25 ސެޕްޓެމްބަރު 2024

އިސްތިޢުނާފުކުރެވުނު އަމުރު:

- **ނަންބަރު:** Q10C/MA/2024/56
- **ނިންމި ތަން:** ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކުރުމަށް)
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2024
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2024

އިސްތިޢުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ވަކީލު ފަރާތުން:

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަލްއުސްތާޛު އިބްރާހީމް ނާޝިދު

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަލްއުސްތާޛު ފާތިމަތު ސަފާޒާ

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަލްއުސްތާޛު ޙުސައިން ސާލިޙް

އިސްތިޢުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް

އަޙްމަދު އަސްލަމް / ކާރީން، ގދ.ތިނަދޫ

ވަކީލު ފަރާތް:

އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުﷲ ޙިލްމީ ނިޒާރު

ކޯޓު އަމުރު - ބަންދުން ދޫކުރުން - ބަންދުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަނުވުން

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. މިއީ، ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 (12 ސެޕްޓެންބަރު 2024) ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން (މީގެފަހުން "ޕްރޮސިކިއުޝަން" ނުވަތަ "ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް") ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުމުން ފެށިފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ ގދ.ފަރެސްމާތޮޑާ، ނޫރީގެ / އައްޒާމް އަޙްމަދު[1] (މީގެފަހުން "އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް" ނުވަތަ "އައްޒާމް")އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާގޮތް:

2. 2024 އޮގަސްޓް 23 ވަނަ ދުވަހުގެ 00:30 ހާއިރު އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް 16 އަހަރުގެ ކުޑަ އަންހެން ކުއްޖަކަށް ގަދަކަމުން ޖިންސީ ގޯނާކުރިކަމަށްވާ ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި މީނާ ހިފަން [illegible] އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާތީ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް 23 އޮގަސްޓް 2024 ގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވެއެވެ.[2] އެއަށްފަހު، ދެފަހަރު [illegible][3] އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުގެ ބަންދު އިތުރުކުރެވިފައިވެއެވެ.

---

[1] ދ.ކ ނަންބަރު A328396

[2] [illegible] MEMO/QS/2024/4 [illegible]

[3] [illegible] QSC/MA/2024/09 [illegible] 05 (ފަސް) ދުވަސް. [illegible] QSC/MF/2024/11 [illegible] 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް.

3. އޭގެ ފަހުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2024 ގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން[4] އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރިއެވެ.

4. އެ އަމުރުގައި ބަންދުން ދޫކޮށްލަން އަމުރުކުރި ސަބަބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށެވެ.

4.1 ޕޮލިސް ކޭހުގެ ތަޙުޤީޤު [illegible] 38 ވަނަ [illegible] ބަންދުގައި [illegible] ކަމަށް ދެކެން. [illegible]

4.2 [illegible]

4.3 [illegible] 10 [illegible]

5. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ މި ނިންމެވުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ދައުލަތުން މި ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ. މިއީ އެމައްސަލަ ބެލި އިސްތިއުނާފީ ޝަރީޢަތެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ:

6. ގދ. ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 (12 ސެޕްޓެންބަރު 2024) ކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ، ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] ހުށަހަޅާ 01 (އެކެއް) ނުކުތާ އެވެ. އެނުކުތާއަކީ؛

6.1 ގދ. ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 ކޯޓު އަމުރުން އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާއި، ފަދައިން ނަންބަރު

---

[4] ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ތިނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު QSC/MF/2024/58 ބަންދުމުއްދަތު [illegible] އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު

2021-SC-REG-01 (ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފުން ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ދަޢުވާއެވެ.

ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޤްޞަދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

7. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުކުރު ގޮތް ނިންމުމުގައި ޖިނާއީ ތުހުމަތުގެ [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] އެ ތުހުމަތެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. ބަންދުން ދޫކުރި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ދެވަނަ ސަބަބުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެދި ހުރިކަމަށާއި، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖްތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމަށެވެ.

9. މީގެ އިތުރުން ބަންދުން ދޫކުރި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ތިންވަނަ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބުރަދަނެއް ހުރި ސަބަބެއްނޫންކަމަށާއި، މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ދަށުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ އުމުރަކީ 16 އަހަރުކަމުން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް "މީހެއް" ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

10. އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 (ސަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް ވުޖޫދު ނުވުމުން، އަދި ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

11. މީގެ އިތުރުން ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible]. [illegible]، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] [illegible] [illegible]

ތުހުމަތުކޮށްގެން އުޅޭ ހާދިސާއާ އެއްވެސް ގުޅުމެއް ނެތްކަން އެނގިގެންދާކަމަށެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ކޯޓުގެ ތަޙުޤީޤެއް އޮތް ފަރާތެއް ނޫނުވީކަމާއި، މިހާރުވެސް ޖިނާއީ އެއްވެސް ކަމެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހެއް ކުށުވެރިވާކަމަށެވެ. މިމައްސަލައިގައި ހިމާޔަތްދޭ ހިއްސާ އޮޅިގެންދާކަމާއި، މިގޮތުން ނުވާ ހިއްސާ ހުއްދަކީ ހަމައެކަނި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤަވާޢިދުގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ބޭނުންކޮށްފައިވާކަމާއި، މިމައްސަލައިގައި ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މިފަދަ ހިއްސާ ހުއްޓާލާ ޒަރޫރީ ނުކުތާތަކުގެ ދަށުން ނިންމާފައިވާކަމާއި، ޖިނާއީ ކޯޓުގެ ދަށުން ނުވާ ކަމެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ދައުލަތުން އަރިހުގައި ދަށުން އަމުރު ނިކުތުމަށް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނުޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް، އަދި ބަލާއިރު ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ.

12. ދައުލަތުން މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މައިގަނޑު ސަބަބަކަށް ވެފައިވަނީ ޝަރީޢަތްތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މިމައްސަލަ ހިނގާފައިވާ ތަރުތީބަށް، ކޯޓުގެ ބަޔާނާއި، ކޯޓުގެ ކުރަ ބަޔާންކުރާއިރު، މިދި ޖިނާއީ ބެލޭ ކޯޓުން ނުނިންމާފައިވާ ކޯޓަށް ޖިނާއީ ގުޅުން ހިނގާކަމުގައިވާތީ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް މިމައްސަލައިގައި ގަޑިއިރުގެ ޚުލާޞާއެއް ކުޅުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލެވުން ނިޔާ ނިންމުމުގައި ޤަރާރުތަކުގައި 3 ނުކުތާގައިވެސް މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޤަރާރުތަކުގައިވެސް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލައިދިނުމަށް މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަން ނުރައްކާވެފައިވާކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން މިމައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކާ ބެލުމުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލެވިގެން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާވެދާނެ ނުފެންނާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ މައިންބަފައިން ބަލަހައްޓަނިވި ޖަނާބަތުން ފަރާތަކަށްވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ކޯޓުގެ ބޯޓުގައި އުޅޭ ކުދިންނެއް ކަމާއި ދައުލަތުން އިންސާނިއްޔަތުން ހުއްޓުމެއް ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް އުޅުނުކަމުން ބުނީ އެއީ މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިވާ

ޢަމަލުކުރުމަކީ ބުނެވިފައިވާތީ، އެއީ ދުނިޔޭގެ އާދަކާދައާއި، މުޖުތަމަޢުގައި ޢާއްމު އެއްވެސް ނުރައްކަލެއް ނޫންކަމަށް.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

13.ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން، ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 (12 ސެޕްޓެމްބަރު 2024) ގެ އަމުރަކީ ބަންދުމުއްދަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ނުކޮށް ނިންމާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ވީހިނދު، އެ އަމުރު ބާތިލުކޮށް، އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތުގެ ބަންދުމުއްދަތު 07 ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް އަލުން ގެންގޮސް ކަނޑައަޅަން އަމުރުކުރުއްވައި، އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތުގެ ބަންދުމުއްދަތު ގުޅޭ ކަނޑައަޅަފައިވާނަމަ އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތް ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓުމަށް އަމުރުކުރެއްވުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

14. އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހިފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، ހައިކޯޓުން ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކޯޓުން އަމުރު ބާތިލުކުރުމަށް ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

15. ބަންދުމުއްދަތު ގުޅޭ ނިންމާއިރު، ވަނީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ނަމަކަށް ބޭން ބަންދުގައި ހުންނަންޖެހޭ ސަބަބު ދޭހަވާ ގޮތުން ނިންމަންވާނެއެވެ. އަދި ބަންދުން ދޫކުރަންޖެހޭ ސަބަބު ބަންދުކުރުމުގައި ނަގައިދޭން ނިންމަންވާނެއެވެ. ހަމައެއާއެކު، ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ވަކި މާއްދާއަކުން ބުނާގޮތް ކަނޑައެޅިގެން މުއްދަތުގެ ބަންދު މުއްދަތު ދިނުމަށް ނަގާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭކަން ޝަރީޢަތުގެ އަމިއްލަ ވިސްނުމުން ދެއްކިދާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. މިގޮތުން، ވަކި ޝަރުޠުތަކެއްގެ ދަށުން ވަކި ގޮތަކަށް ބަދަލު

ބަންދުގައި ހުންނަންޖެހޭ މިންވަރު ދިގުކުރުމަށްޓަކައިވެސް ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. ބަދަލުގައި އަސާސީ ކަމަކީ ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ކަންކަން އަވަހަށް ނިމުމަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާ ގޮތާއި ދެ ފަރާތުގެ އިންސާފު ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ކަންތައްތަކެވެ.

16. އިސްތިޢުނާފު ޙައްދުވާ ވަގުތުގެ މައްސަލަ ހިމެނިގެންވާ ކުރުގެ އަމަލުގެ ސިޔާސަތަކަށް ފިޔަވަޅު ޤާނޫނު[5] ގައި ބަޔާންކުރާ ކުޑަކުއްޖެ (16 އަހަރު) ކަމެވެ. އެއަޅުވާފައި އޮތީ އެގޮތުންނެވެ. މިގޮތުންގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009ގެ[6] ދަށުން އިސްތިޢުނާފު ޙައްދުވާ ވަގުތުގެ މައްސަލަ ހިމެނިގެން ކުރުމުގެ މައްސަލަ ކުރު ކުރުގެ އަމަލާއި އެއްގޮތް ދޭތެރޭގައި ސާބިތުވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ އިސްތިޢުނާފު ޙައްދުވާ ވަގުތުގެ މައްސަލަ ޖިންސީ ކުރުގެ ޤާނޫނު[7]ގެ ދަށުން ހިމެނިގެން ކުރުމަށް އިސްތިޢުނާފު ޙައްދުވާ ވަގުތު ބަންދުން ވިއްދުމަށް ދެއްކުން ސާބިތުވެއްޖެއެވެ.

17. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ސަޢީދު އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް[8] ޤަޟިއްޔާގައި ކޯޓުގެ ހުކުމުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ އަސާސްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ނުކުންނަ ކަންކަމާއި، އެ މިހާރު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ނިންމުމުގައި ވަރުގަދަ މަޢުލޫމާތު ދެ ސުވާލެއްގެ ޖަވާބު ހޯދަންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[9] އެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާން ކުރި ދެ ސުވާލަކީ؛

17.1. ފަސޭހަކަމާއި ކުރިމަތިވާ ހާލަތު ކުރުމަށް ޝަރީޢަތް ހިނގާފައިވާ ހުކުމްކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ނުވަތަ ހިނގާފައިވޭތޯ؟ އަދި

17.2. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ލަސްނުކޮށް ވަގުތު ނުވަތަ ހިނގާފައިވޭތޯ؟

18. އިސްތިޢުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އަދި ދެން ކޯޓުގެ ފަހުގެ ނިންމުމުގައި، "ބަންދުގެ ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ހުރި ހިނގާފައިވާކަން" ދެނެގަތުމަށް ކުރި ސާބިތުކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އިސްތިޢުނާފު

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009.

[6] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކެއް ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު:17/2014.

[8] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ.

[9] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގެ 17 ވަނަ ޕެރެގްރާފް.

ޙައްޤުވާ ފަރާތާއި ދެކޮޅަށް [illegible] އެނގެއެވެ. އަދި، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "...[illegible]" [illegible] އެނގެއެވެ.

19. ދެން އޮތީ، [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible][10] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު: Q8C/MA/2024/10 (28 އޯގަސްޓް 2024) [illegible] އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތާ [illegible]؛

> "[illegible]."

[illegible]. އިސްތިއުނާފު [illegible] އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ [illegible] [illegible].

20. [illegible] އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތާއި [illegible]. އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ [illegible] [illegible].

---

[10] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފް.

21. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތަށް [illegible] ހުރި ނުފެނުމުން ނުނިމޭތީ. އަދި އެކަން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރާ [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާފަދަކަމެއް [illegible] ދިއުމުން ނުކުރާކަން އެނގެއެވެ.

22. ވީމާ، [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް [illegible] ޤާޟީގެ ނިންމެވުން [illegible] އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ދެކެމެވެ.

ނިންމަން ފެނުނު ގޮތް

23. [illegible] ގެ ޤާޟީގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 (12 ސެޕްޓެމްބަރު 2024) ގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަދި [illegible] (14 އޮކްޓޫބަރު 2024) ފުރިހަމަ 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] މި ކޯޓުގައި [illegible] ފާސްކުރީމެވެ.

ފަނޑިޔާރުން އަޣުލަބިއްޔާގެ ރައުޔު

24. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރުން [illegible] ނިޔާގެ ރައުޔަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ މުޙައްމަދުގެ ނަޒަރު

25. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ނަޒަރަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Q10C/MA/2024/56 (12 ސެޕްޓެންބަރު 2024) ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރަން ކަނޑައަޅައި، ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ، [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] ބަންދުކުރުމަށް އެދި [illegible] [illegible] މިއަދުން (14 އޮކްޓޫބަރު 2024) ފެށިގެން 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible]، މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅަން އެދިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ މުޙައްމަދު